

مدیریت بازدیدکنندگان در مناطق حفاظت شده با تعیین فرصتهای تفرجی

ملیحه مسعودی^۱ عبدالرسول سلمان ماهینی^۲ مرجان محمد زاده^۳ سید حامد میرکریمی^۴ امید عبدی^۵

چکیده

وقتی صحبت از صنعت به میان می‌آید، در اذهان عمومی مقوله فناوری مجسم می‌شود و هنگامی که بحث بر سر درآمد است، به نظر می‌رسد که بیشترین منابع درآمدی در ارتباط با فناوری است. امروزه صنعت پویایی پدید آمده که فن‌آوری در آن ابزاری بیش نیست. در این صنعت نوظهور، جاذبه‌های طبیعی عامل توسعه هستند این صنعت طبیعت‌گردی یا اکوتوریسم نام دارد. مدیریت تفرجی در اکوسیستم‌های تفرجی وابسته به درک مردم از این مناطق است. بنابراین برای مدیریت بهتر نیاز به توجه به خواسته‌ها، علایق و درک بازدیدکنندگان از این مناطق است. در برنامه‌ریزی و مدیریت تفرجی مناطق حفاظت شده بر اساس اصول توسعه پایدار باید توجه داشت که اولاً فعالیت‌هایی می‌توانند اجرا شوند که برای کارکردهای اصلی این مناطق مضر نباشند و ثانیاً کارکردهای مناطق تحت حفاظت را بطور دائم ممکن سازند. پژوهش حاضر در نظر دارد به بررسی طیف فرصتهای تفرجی در یکی از مناطق مستعد گردشگری با توجه به نظرات بازدیدکنندگان بپردازد. از این رو از روش پرسشنامه‌ای برای جمع‌آوری آراء بازدیدکنندگان در مورد ترجیحات تفرجی استفاده شد و برای تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده فرمولی تدوین گردید. و از نرم افزار SPSS استفاده شد. نتایج نشانگر تغییر تدریجی تمایلات بازدیدکنندگان در انتخاب فعالیت‌های تفرجی به ترتیب زیر می‌باشد: پرندبینی، شنا، عکاسی و فیلمبرداری از طبیعت، منظره‌بینی، سوارکاری، قایق‌رانی، ماهیگیری، استراحت، تحقیق، اردو، مشاهده میراث فرهنگی، خورگشت، دوچرخه‌سواری، شکار. بنابراین برقراری تسهیلات برای این فعالیت‌ها با استقبال مردمی روبرو خواهد شد و در حین بهره‌برداری صحیح از منطقه منبع درآمد مناسبی برای ساکنان بومی و خود منطقه فراهم می‌کند.

واژه‌های کلیدی: اکوتوریسم، طیف فرصتهای تفرجی، منطقه حفاظت شده، ترجیحات تفرجی، پرسشنامه

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد محیط زیست، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان؛ Masoodi_m65@yahoo.com

۲- دکترای محیط زیست، دانشیار، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان؛ A_mahini@yahoo.com

۳- دکترای طراحی محیط زیست، استادیار دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان؛ Marjan.mohammadzadeh@gmail.com

۴- دکترای محیط زیست، استادیار دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان؛ mirkarimi.hamed@gmail.com

۵- کارشناس ارشد جنگلداری، اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان گلستان، اداره فنی مهندسی؛ abdi.grs@gmail.com